TORNIO-
MUONIO-
JOKI-
SEURA
ry

40 vuotta

MEÄN VÄYLITTEN JA IHMISTEN PUOLESTA

Ympäristövaliokunnalle

Turtola 17.9.2025

ymv@eduskunta.fi

Lohenkalastus on tapahduttava luonnon, ei kalastajan ehdoilla.

Ympäristövaliokunnan lausuntopyyntö Komission ehdotuksesta eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2026.

Viite: MMM:n perusmuistio EU/245/2025-MMM-57 12.9.2025

ICES ja EK eivät ota kantaa lohenkalastuksen järjestämisen oikeudenmukaisuuteen tai taloudelliseen tuottavuuteen. Kyse on Ruotsin ja Suomen luonnonvaroista. Kun ICES antaa neuvon esimerkiksi lohen maksimaalisesta kalastuskiintiöstä, niin se ei velvoita valtioita kohdentamaan kyseistä määrää lohenkalastusta merellä tapahtuvaksi. **Valtioilla on harkintavalta kohdistaa pyynti eri kantojen vahvuuteen perustuvaan ja tuottavampaan jokipyyntiin**.

MMM:n perusmuistio 12.9.2025 (EU/245/2025-MMM-57) kertoo arrogantisti: ”*Valtioneuvoston kanta komission ehdotukseen muodostetaan tällä muistiolla*.” Toisinsanoen **MMM ei anna asianosaisille ja eduskunnalle todellisia vaikuttamismahdollisuuksia.**

Kestävät kalakannat ovat kaiken perusta

Perusmuistion mukaan Suomi kannattaa kalastusmahdollisuuksien vahvistamista vuodelle 2026 siten, että kalakantoja hyödynnetään kestävää enimmäistuottoa (MSY) koskevan EU:n yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteiden mukaisesti. **Kalakannoista huolehtiminen on välttämätöntä. Mikäli niin ei tehdä, seuraukset voivat olla kauaskantoisia**. Esimerkiksi Itämeren läntinen silakkakanta on ollut jo kymmenen vuotta alle kalastettavan tason, eikä näytä elpymisen merkkejä.

Pohjanlahden silakkakanta on vuodesta 1995 lähtien pienentynyt. Kutevan kannan koko on perusasetuksen vastaisesti MSY-tason alapuolella. Viime vuosien suuret näkemyserot kiintiön tasosta johtuvat siitä, että kalakanta on alle MSY-tason. Jokiseura kannattaa EK:n ehdotusta leikata kiintiötä tuntuvasti. Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakan säätelyalue on laaja. Kutukanta on edelleen MSY-tasoa pienempi. Pääallas on lohen tärkeää syönnösaluetta. Silakkakiintiötä on arvioitava osana ravintoketjua, joten kiintiötä ei tule nostaa, vaan säilyttää v. 2025 tasolla tai mieluummin pienentää lohikantojen elpymisen varmistamiseksi.

Esitys n.10.000 lohta **Suomenlahden lohikiintiöksi tarkoittaa rajoittamatonta pyyntiä merellä**, koska ylisuuresta kiintiöstä saadaan täyttyämään vain puolet. Kiintiön pienentämiseen on painavat perusteet, koska Suomenlahden lohenkalastuksen saaliista **43 % on Pohjanlahden jokien luonnonlohta** ja istutuslohia. Perämeren alueen lohikantoihin kohdistuva Suomenlahden lohenkalastus on osin siirtomaapoliittinen omaisuudenjako.

Saalisrajoitukset vääristävät tasapuolista kohtelua vapaa-ajankalastuksessa

Perusmuistion mukaan lohenkalastuksen säätelytoimenpiteiden tulee kohdella kaupallista kalastusta ja vapaa-ajankalastusta kalastusmatkailu mukaanlukien tasapuolisesti. Komission esitys pääaltaan ja avomeren meriuistelun kieltämisestä on perusteltu, koska kyse on sekakantakalastuksesta. MMM:n mukaan lohen meriuistelua voidaan kuitenkin harjoittaa 4 mpk:n sisäpuolella koko Suomen rannikon mitalta 123 vrk:n ajan. Suomenlahdella saalisrajoitus kalastajaa kohden on 2 lohta vuorokaudessa ja muualla yksi lohi vuorokaudessa. Samanaikaisesti Tornionjoen rannanomistajiin kohdistuva kalastusoikeuksien riisto vain yltyy: vaikka kalastuskausi on Tornionjoella merialuetta puolta lyhyempi, MMM asetti Tornionjoelle kahden lohen saalisrajoituksen myös kalastusoikeuden omistajille. Ei vuorokaudelle, vaan koko kesälle. **Lohen meriuistelun saalisrajoitukset on asetettava samalle tasolle Tornionjoen saalisrajoitusten kanssa**.

Jokikalastus jää strategisen tarkastelun ulkopuolelle

ICES:n neuvo kalastusmahdollisuuksista on vastaus Euroopan Komission kysymykseen merikalastuksesta. ICES:n neuvonanto ei koske **jokikalastusta, jonka osuus syntyy niistä lohista, mitä merikalastukselta jää jäljelle**.

Jokiseura pitää välttämättömänä, että lohenkalastus järjestetään kantakohtaisesti. Merellä sitä ei voi tehdä, joten katsomme, että lohen kaupallinen kalastus merialueilla tulee lopettaa.

ICES tuo neuvossaan esille, että **sekakantakalastus on uhka heikoille lohikannoille**. "*Ideally, management of Atlantic salmon fisheries should be based on the status of individual wild river stocks*." MMM:n perusmuistiossa perätään lohen monivuotista suunnitelmaa. MMM:n suunnitelma voisi tarkoittaa käytännössä vain lohenkalastuksen jatkamista sekakantoina merellä ICES:n mainitsemasta ideaalitilanteesta poiketen. **Lohta tulee kalastaa kunkin kannan kestävyyden mukaan** YK:n merioikeusyleissopimuksen tarkoittamien alkuperävaltioiden toimesta. Kantakohtainen kalastus takaa kaikkien lohikantojen parhaan biologisen hoidon ja taloudellisesti tuottavimman (MEY) kalastuksen. **Kantakohtainen lohenkalastus ei edellytä Itämeren lohenhoitosuunnitelmaa**.

Perusmuistion mukaan Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC ja Suomenlahden TAC kattavat useita lohikantoja, joiden tila vaihtelee suuresti. **Useat lohikannat ovat vuosina 2023 ja 2024 jääneet ja jäänevät myös v. 2025 alle EU-laissa 1380/2013 edellytetyn MSY-tason**. **Kyse on kutukalojen pyynnin jälkeisestä riittävyydestä**. ICES mainitsee pahimpana ongelmana nuorten lohien heikon eloonjäännin merivaelluksen alkuvaiheessa. Tilanteeseen voi vaikuttaa vain merikalastusta rajoittamalla.

Tornio-Muoniojokiseura ry

Kalervo Aska pj.